

**UCHWAŁA NR XIII/138/2019
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 10 września 2019 r.

w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571 i 1696) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik do uchwały Nr XIII/138/2019
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 10 września 2019 r.

**Program Wspierania Rodziny
na lata 2019 - 2021
dla gminy
Miasta Inowrocław**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

I. Podstawa prawna

II. Demografia, rodzina i dziecko

2.1. Podstawowe dane demograficzne

2.2. Pomoc udzielana rodzinom

III. Zasoby instytucjonalne

3.1. Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia

3.2. Wydział Gospodarki Lokalowej Urzędu Miasta Inowrocławia

3.3. Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Inowrocławia

3.4. Wydział Oświaty i Sportu Urzędu Miasta Inowrocławia

3.5. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu

3.6. Kujawskie Centrum Kultury w Inowrocławiu

3.7. Biblioteka Miejska w Inowrocławiu

3.8. Pełnomocnik ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą

3.9. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu

3.10. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Inowrocławiu

3.11. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu

3.12. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu

3.13. Kujawski Ośrodek Rehabilitacji i Terpii w Inowrocławiu

3.14. Odwykowo-Psychiatryczny Ośrodek Leczniczy Grabicz i Karnowski - psychiatry Spółka Partnerska

3.15. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach
3.16. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu

3.17. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Inowrocławiu

3.18. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu

3.19. Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu

3.20. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu

3.21. Komenda Straży Miejskiej Inowrocławia

3.22. Polski Czerwony Krzyż - Oddział Rejonowy w Inowrocławiu

3.23. Polski Komitet Pomocy Społecznej - Zarząd Miejski w Inowrocławiu

3.24. Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Flandria w Inowrocławiu

3.25. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu

IV. Infrastruktura społeczna

V. Cele Programu, działania

5.1. Cel główny Programu

5.1.1. Cele szczegółowe Programu

5.2. Mocne strony i zagrożenia dla realizacji wskazanych celów

5.3. Adresaci Programu

5.4. Sposoby monitorowania Programu

5.5. Harmonogram działań Programu. Rodzaje działań, wskaźniki, podmioty odpowiedzialne za realizację oraz terminy realizacji

VI. Źródła finansowania

Wprowadzenie

Szczęśliwe dzieciństwo wyposaża człowieka na kolejne etapy jego życia w system wzorców i wartości. Chętnie jako dorośli ludzie odwołujemy się do zasad, zwyczajów i tradycji rodzinnych. Rodzina jest najważniejszym miejscem kształtowania osobowości ludzkiej i jej rozwoju. Warto zatem ją wspierać w prawie do integralnego i samodzielnego pełnienia przynależnych jej ról społecznych.

Niekwestionowana rola rodziny w życiu człowieka nie może przysłaniać problemów osób wchodzących w jej skład. Kondycja każdego „ogniwa” rodzinnego jest ważna dla dobrego funkcjonowania całości.

Człowiek w swoim życiu doświadcza braku zdolności do pełnej samodzielności życiowej, chociażby z powodu wieku (dzieciństwo, starość) oraz innych przyczyn w tym ekonomicznych, zdrowotnych. Naturalnym w takich sytuacjach jest oczekiwanie na opiekę i wsparcie ze strony rodziny.

Wydolność rodziny w zakresie zaspokajania potrzeb swych członków bywa zróżnicowana, dlatego tworzenie systemu wsparcia jest niezbędne, aby umożliwić korzystanie z pomocy stosownej do występujących problemów.

Szczególną uwagę należy skierować na rodziny, które z różnych powodów są niezdolne do zapewnienia swym małoletnim dzieciom warunków do prawidłowego wzrostu i rozwoju. Ingerencja w życie rodziny wymaga wyważenia i dostosowania do indywidualnej sytuacji, metod i środków działania, aby przywrócić samodzielność życiową rodziny.

I. Podstawa prawna

Podstawę prawną opracowania Programu stanowi przepis art. 176 pkt 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.).

Realizację Programu zabezpiecza szereg aktów prawnych, w tym między innymi:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508, ze zm.),
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111),
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, ze zm.),
4. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, ze zm.),
5. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852),
6. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2019 r. poz. 409, ze zm.),
7. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220, ze zm.),
8. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz.U. z 2019 r. poz. 473),

9. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2019 r. poz. 670, ze zm.),

10. ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092, ze zm.),

11. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz.180, ze zm.),

12. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755, ze zm.),

13. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, ze zm.),

14. uchwała nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu "Dobry Start" (M.P. poz. 514),

15. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832 ze zm.),

16. uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. poz. 1007),

17. uchwała nr IV/26/2018 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w postaci świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Dz. Urz. Woj. Kuj. - Pom. poz. 6729),

18. uchwała nr IV/27/2018 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 6730),

19. uchwała nr XXI/201/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025,

20. uchwała nr XXII/219/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 26 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020,

21. uchwała nr XLVI/625/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 22 września 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 roku,

22. uchwała nr XLVII/684/2010 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 19 października 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

II. Demografia, rodzina i dziecko

2.1. Podstawowe dane demograficzne

Analiza demograficzna miasta Inowrocławia, oparta jest o dane statystyczne Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Inowrocławia i GUS co powoduje, że obraz struktury mieszkańców może wydać się niespójny. Korzystanie z różnych źródeł jest konieczne, ponieważ dane z GUS za pełen rok kalendarzowy dostępne są około miesiąca lipca, roku następnego.

Należy pamiętać, że obraz statystycznych danych demograficznych obarczony jest błędami „nierejestrowanej” migracji ludności, zamieszkiwaniem bez dopełnienia formalności meldunkowych. Przedstawione poniżej dane z lat 2016 – 2018 nie pozwalają na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków dot. trendów demograficznych naszego miasta.

Tabela nr 1. Ludność miasta Inowrocławia według Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Inowrocławia

Lata	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony
2016	71 362	567	818
2017	70 490	645	808
2018	69 807	587	913

Źródło: Dane z Wydziału Spraw Obywatelskich UM Inowrocławia

Wydaje się, że „oficjalna” liczba ludności będzie malała, chociaż zmieniać się mogą przyczyny, ponieważ w roku 2018 odnotowano o 105 zgonów więcej niż w roku 2017, natomiast liczba urodzeń spadła o 58, jednak nadal była wyższa o 20 w stosunku do roku 2016.

Tabela nr 2. Ludność miasta Inowrocławia z uwzględnieniem przedziałów wiekowych wg GUS

ROK	2016	2017
MIESZKAŃCY (w osobach)		
Ogółem	74 258	73 813
Kobiety		
Ogółem	39 005	38 819
Wiek 0-17	5 649	5 625
Wiek 18-59	22 362	21 745
Wiek 60 lat i więcej	10 994	11 449
Mężczyźni		
Ogółem	35 253	34 994
Wiek 0-17	5 896	5 850
Wiek 18-64	24 591	24 089
Wiek 65 lat i więcej	4 766	5 055

Źródło: Dane GUS

Zestawienie nie zawiera danych z 2018 roku, ponieważ nie zostały one opublikowane przez GUS.

Tabela nr 3. Bezrobocie w latach 2016 – 2018

Rok	2016	2017	2018
Bezrobotni ogółem, w tym:	4 562	3 897	3 318
- długotrwale *	2 715	2 308	1 857
- z prawem do zasiłku	802	735	687

Źródło: PUP Inowrocław

*bezrobotni pozostający w rejestrze przez okres dłuższy niż 12 miesięcy w ostatnich 2 latach, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Zmiany na rynku pracy wyrażające się malejącym poziomem bezrobocia tworzą warunki do zwiększenia stopnia samodzielności życiowej, w sferze zaspokajania potrzeb życiowych własnych i członków rodziny.

2.2. Pomoc udzielana rodzinom

W oparciu o ustawę o pomocy społecznej udzielanie pomocy materialnej osobom i rodzinom uwarunkowane jest wieloma przyczynami, z których najważniejszymi wydają się być:

- osiągnięcie niskich dochodów z tytułu pracy,
- pozostawanie nadal, z różnych przyczyn, w kręgu osób bezrobotnych,
- brak świadczeń rentowych, emerytalnych, pomimo niezdolności do pracy z powodu wieku, stanu zdrowia.

Tabela nr 4. Pomoc materialna i niematerialna

OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZYMNANO ŚWIADCZENIE			
Rok	2016	2017	2018
Liczba osób	3 515	3 496	3 266
w tym: osoby długotrwale korzystające z pomocy	1 653	1 900	1 518
Liczba rodzin	2 864	2 842	2 717
Liczba osób w rodzinach	6 245	5 930	5 640
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZYMNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE			
Liczba osób ogółem	2 919	2 934	2 262
Liczba rodzin	2 344	2 818	2 169
Liczba osób w rodzinach	5 411	5 631	4 828
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZYMNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE			
Liczba osób ogółem	773	800	1 308
Liczba rodzin	553	570	1 104
Liczba osób w rodzinach	1 499	1 819	2 456

OSOBY I RODZINY, KTÓRE KORZYSTAŁY Z PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO			
Liczba rodzin	589	494	680
Liczba osób w rodzinach	1 879	1 792	1 402

Źródło: Opracowanie własne

Zapotrzebowanie społeczne na pieniądze formy wsparcia wykazują tendencję spadkową, natomiast wzrastającą na pomoc niematerialną, w tym przede wszystkim:

- usługi świadczone w miejscu zamieszkania osobom dorosłym i dzieciom,
- całodobową opiekę dla osób niezdolnych do samodzielności życiowej, z powodu zniedołężnienia starczego lub choroby,
- udział w kosztach pieczy zastępczej.

W tym miejscu warto jednak wskazać na choćby jedną formę pomocy pieniężnej tj. zasiłki okresowe, z których w roku 2018 korzystało 1 126 środowisk i dookreślić udział w nich rodzin wychowujących dzieci do 18 roku życia.

Tabela nr 5. Dane dotyczące wypłat zasiłków okresowych w roku 2018

Lp.	Wyszczególnienie dotyczy:	Wykonanie wydatków 1.01.- 31.12.2018	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	osób samotnie gospodarujących	715 998,34	420	2 579	420	420
2	rodzin *	1 457 459,75	706	4 254	685	2 342
3	razem	2 173 458,09	1 126	6 833	1 105	2 762

*dotyczy wszystkich rodzin, również tych, których strukturę stanowią tylko osoby dorosłe, powyżej 18 roku życia

Wszyscy uprawnieni spełniali ustawowe kryteria dochodowe, jednak do dochodu rodzin wychowujących dzieci do 18 roku życia nie wliczano świadczeń wychowawczych, a także jednorazowego świadczenia z programu „Dobry start”.

Tabela nr 6. Świadczenia rodzinne, pielęgnacyjne oraz z funduszu alimentacyjnego

	Rok		
	2016	2017	2018
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH			
Liczba rodzin	2 263	2 144	2 240
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA (ujmowany w pozycji "Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych")			
Liczba świadczeń	270	289	219
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA			
Liczba świadczeń	552	569	487

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE			
ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE			
Liczba świadczeń	3 016	3 186	3 442
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY			
Liczba świadczeń	26 898	26 626	58 800
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY			
Liczba świadczeń	1 131	1 272	1 187
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO			
Liczba osób	1 082	978	871
Liczba rodzin	813	752	680
JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE W WYSOKOŚCI 4 000 ZŁ „ZA ŻYCIEM”			
Liczba świadczeń	0	7	6

Źródło: Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia UM Inowrocławia

Tabela nr 7. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

Dodatki mieszkaniowe			
Rok	2016	2017	2018
Liczba rodzin	2 429	2 251	2 051
w tym gospodarstwa wieloosobowe	1 413	1 560	1 747
Dodatki energetyczne			
Liczba rodzin	844	803	779

Źródło: Opracowanie własne

Tendencja zmniejszania się liczby świadczeniobiorców pieniężnych form wsparcia, nie tylko z ustawy o pomocy społecznej, może nie utrzymać się w przyszłych okresach i zależeć będzie od:

- rynku pracy,
- poziomu dochodów z tytułu pracy,
- wysokości kryteriów dochodowych kwalifikujących do świadczeń materialnych,
- innych świadczeń wypłacanych na rzecz dzieci i rodziny.

Ważnym ogniwem systemu wsparcia rodzin są świadczenia realizowane w oparciu o inne niż ustawa o pomocy społecznej akty prawne, co obrazuje tabela 6 oraz wykonywane wprawdzie na jej podstawie, jednak adresowane nie tylko do całej rodziny, ale i poszczególnych jej członków, co prezentują tabele 5,7 i 8.

Tabela nr 8. Pomoc w postaci dożywiania

Wyszczególnienie	Liczba osób w rodzinie objętych dożywianiem		
	2016	2017	2018
Posiłki w szkołach	1 617	1 702	1 617
Obiady abonamentowe	76	76	62

Dożywianie w Środowiskowym Domu Samopomocy	47	51	50
Zasiłki celowe	3 505	3 639	3 391

Źródło: Opracowanie własne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu w latach poprzednich, jak i 2018 roku finansował kolacje dla dzieci korzystających z pobytu w świetlicach na wniosek pracownika socjalnego lub po uzgodnieniu z nim. W tym miejscu należy zaznaczyć, że każda z pięciu funkcjonujących świetlic może przyjmować dzieci z rodzin nie objętych świadczeniami Ośrodka, wówczas koszt żywienia tych dzieci, ponosi we własnym zakresie.

Jedną z funkcjonujących na terenie miasta Inowrocławia świetlic socjoterapeutycznych, prowadzona jest przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka na zasadach zadania powierzonego, co wywołuje ten skutek, że Ośrodek nie ponosi żadnych kosztów ani za pobyt, ani wyżywienie przebywających tam dzieci i młodzieży. Działalnością świetlic socjoterapeutycznych w roku: 2016, 2017, 2018 objętych było: 169 dzieci. Ośrodek w tych latach ponosił koszt dożywiania 118 dzieci. Koszt pobytu pozostałych finansował Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu i Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu.

Pomoc materialna dla rodzin wychowujących dzieci jest niezbędna, aby wesprzeć ją w realizowaniu funkcji ekonomicznej, nie stanowi to jednak w wielu sytuacjach zabezpieczenia przed ryzykiem wystąpienia kryzysu w rodzinie, zaburzeniami wykonywania przez nią pozostałych przynależnych jej funkcji, w tym przede wszystkim opiekuńczo – wychowawczej wobec potomstwa.

Niezbędne jest podejmowanie działań w ramach pracy z rodziną, skierowanych na eliminowanie czynników powodujących jej dysfunkcjonalność.

Formy pomocy są zależne od problemów, które dotyczą rodzinę i przerastają możliwości ich pokonania we własnym zakresie.

W rodzinach, które wychowują dzieci niepełnosprawne wsparcie może przyjmować np. postać usług specjalistycznych. W latach 2016 – 2018 objętych było nimi 207 dzieci, dla wsparcia procesu ich rehabilitacji.

Uznając wagę prawidłowego funkcjonowania rodziny w procesie rozwoju jej członków, w tym przede wszystkim dzieci, Ośrodek wyodrębnił w ramach struktur własnych Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych, w skład którego wchodzi czterech pracowników socjalni o wysokich kwalifikacjach zawodowych, którzy m.in. wspierają terenowych pracowników socjalnych w działaniach na rzecz rodzin, a szczególnie trudnych i złożonych problemach.

W 2018 r. ww. Zespół uczestniczył ogółem w postępowaniach dotyczących 451 środowisk, w tym 235 rodzin z dziećmi do 18 roku życia, w których funkcjonowały 1 091 osoby, w tym 436 dzieci.

Do najczęstszych problemów występujących w środowiskach rodzinnych należą:

- przemoc w 161 przypadkach,
- problemy opiekuńczo-wychowawcze w 147 przypadkach,

- problemy alkoholowe rodzica lub rodziców w 135 przypadkach.

W 272 przypadkach podjęto interwencje socjalne, natomiast w 902 prowadzono pracę socjalną przy współudziale terenowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu.

Tabela nr 9. Działania Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych

Wejścia w środowiska Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych ogółem:	1 174*
z czego: pracownicy Zespołu bez udziału innych osób	279
z terenowymi pracownikami socjalnymi	911
z asystentami rodziny	24
z funkcjonariuszami KPP	12
z psychologiem	1

Źródło: Opracowanie własne

*suma poszczególnych wejść Zespołu w środowiska jest większa o 53 od ogólnej liczby z uwagi na fakt, iż wizyty odbywały się wspólnie z przedstawicielami kilku służb.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu, to system indywidualnie zaplanowanych działań, które mają pomóc w przywróceniu zdolności samodzielnego pełnienia funkcji rodzicielskich. Codziennym wsparciem rodzin są asystenci rodziny.

Tabela nr 10. Rodziny objęte wsparciem asystentów rodziny w latach 2016 - 2018

Rok	2016	2017	2018
Liczba rodzin wspierana przez asystentów rodziny	96	109	114

Źródło: Opracowanie własne

Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, opracowany jest indywidualny plan pracy, akceptowany przez rodzinę, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

Tabela nr 11. Rodziny objęte wsparciem asystentów rodziny w latach 2016 - 2018

Rok	2016	2017	2018
Rodziny objęte pracą z asystentami w roku	37	35	37
Rodziny, z którymi asystenci rodziny podjęli współpracę przed wskazanym rokiem	59	74	77
Rodziny pełne	43	48	61
Rodziny niepełne	53	61	53
Osoby w rodzinie, w tym:	365	387	420
Osoby dorosłe w rodzinie	160	166	194
Dzieci	205	221	226
Rodziny, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	11	19	25

Dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	28	15	20
Osoby dorosłe z problemami alkoholowymi	35	41	42
Rodziny, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”	12	8	12
Rodziny objęte nadzorem kuratora	67	76	79
Rodziny, które korzystały z pomocy w poradniach pedagogicznych, psychologicznych, konsultacji itp.	60	51	74
Rodziny, w których zakończono współpracę w tym:	22	32	35
rezygnacja rodziny ze współpracy z asystentem	4	2	4
zrealizowano plan pracy z rodziną	11	14	16
niezrealizowane cele planu pracy	1	1	1
inne:	6	15	14

Źródło: Opracowanie własne

Poniższe zestawienie wskazuje najczęstsze problemy wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz efekty ich pracy.

Tabela nr 12. Problemy rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny

Problemy	Liczba rodzin w latach			Efekty	Liczba rodzin w latach		
	2016	2017	2018		2016	2017	2018
Niewystarczające środki finansowe	88	78	71	Poprawa sytuacji finansowej przez aktywizację zawodową	35	55	60
Zadłużenia finansowe	56	52	55	Częściowe lub całościowe spłacenie zadłużeń	10	8	11
Brak umiejętności dysponowania posiadanymi środkami finansowymi	42	48	48	Nabywanie umiejętności prawidłowego dysponowania posiadanymi środkami finansowymi	25	23	28
Trudne warunki lokalowe	60	44	48	Poprawa sytuacji mieszkaniowej	12	10	13
Niewydolność opiekuńczo - wychowawcza	86	75	85	Poprawa umiejętności opiekuńczo - wychowawczych	22	25	28
Nieprawidłowe zachowania dzieci (m.in. demoralizacja, konflikty z prawem)	62	52	68	Wykształcenie prawidłowych postaw społecznych dzieci	13	10	8

Nierealizowanie obowiązku szkolnego przez dzieci	31	36	25	Realizacja obowiązku szkolnego	6	12	9
Brak umiejętności dbania o higienę osobistą dzieci	27	31	33	Wyrobienie nawyków higienicznych	15	16	11
Problemy alkoholowe osób dorosłych	34	28	41	Podjęcie terapii odwykowej	5	3	5
Przemoc w rodzinie	16	25	16	Ustanie przemocy	8	6	7
Niezaradność życiowa rodziców	77	53	61	Nabywanie umiejętności kierowania własnymi sprawami	55	45	48

Źródło: Opracowanie własne

Istotną kwestią jest podtrzymanie efektów, które zostały wypracowane w czasie trwania asystentury, po jej zakończeniu. Ważne jest utrzymanie monitoringu, którego celem jest ustalenie czy zmiany w funkcjonowaniu rodziny mają charakter trwały, o ile nie następuje wznowienie asystentury.

Brak wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin zobowiązanych do realizowania zadań rodzicielskich, w skrajnych przypadkach, powoduje konieczność ustanowienia w drodze postępowania sądowego pieczy zastępczej dla dziecka lub dzieci. Gmina ma prawny obowiązek uczestniczenia w kosztach pieczy zastępczej dzieci i młodzieży powierzonych jej po 1 stycznia 2012 r.

Tabela nr 13. Liczba dzieci powierzonych pieczy zastępczej w latach 2016- 2018

Rok	2016	2017	2018
Forma pieczy	Liczba dzieci		
przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	42	48	50
umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	58	69	75

Źródło: Opracowanie własne

Problem starzejącego się społeczeństwa jest bardzo niekorzystnym zjawiskiem, dlatego też niezbędne wydają się działania w ramach polityki społecznej państwa, promujące i wspierające dzieciństwo rodzin przez udział środków publicznych, w kosztach utrzymania dzieci, w ramach różnych programów, np. świadczenia wychowawcze „Dobry start”, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia rodzicielskie dla bezrobotnych kobiet i inne. Motywujące mają też być wydłużone okresy opieki nad małym dzieckiem, tworzenie miejsc dziennej opieki dla dzieci rodziców pracujących. Kolejną ofertą jest Karta Dużej Rodziny, o którą ubiegać się może każda rodzina, z co najmniej trojgiem dzieci, niezależnie od posiadanych własnych dochodów. Karta jest bezpłatna dla każdego członka rodziny i oferuje system zniżek. Jej posiadacze mogą z nich korzystać w placówkach kultury, sportu, rekreacji, komunikacji i innych na terenie całego kraju.

W 2016 roku wydano 383 Karty Dużej Rodziny dla 73 rodzin. W roku 2017 wydano ich 317 dla 75 rodzin, natomiast w roku 2018 wydano 418 kart dla 70 rodzin.

Istotnym obszarem wsparcia rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych są oferty szkół dotyczące wypełniania czasu wolnego (pozaszkolnego) dzieciom i młodzieży, w ramach prowadzonych zajęć w świetlicach szkolnych i kołach zainteresowań.

Świetlice socjoterapeutyczne zlokalizowane w 5 punktach miasta służą wsparciem dla dzieci z rodzin, które z różnych powodów są niewydolne w sprawach opieki i wychowania. Inowrocławskie rodziny korzystają z pomocy wielu innych podmiotów w formie żywności, odzieży i pomocy niematerialnej, w tym przede wszystkim porad specjalistycznych, terapii rodzinnej, terapii uzależnień.

Wspieranie wymaga zaangażowania wielu instytucji. W Inowrocławiu na rzecz rodziny wraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej współpracują organizacje pozarządowe, do których należą m.in. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Polski Czerwony Krzyż, Towarzystwo im. św. Brata Alberta koło Inowrocławskie oraz Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz szkoły.

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka zapewnia możliwość korzystania z zajęć oraz spożywania posiłków w 1 świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci, a Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w 4 kolejnych.

Polski Komitet Pomocy Społecznej świadczy pomoc w formie: odzieży, obuwia, sprzętu AGD i RTV oraz wyposażenia mieszkań, mebli, drewna opałowego, pościeli, artykułów szkolnych, zabawek, paczek ze słodyczami w okresie Świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych.

Polski Czerwony Krzyż zajmuje się organizowaniem wyprawek szkolnych, paczek żywnościowych w okresie świąt oraz wydawaniem odzieży dla osób potrzebujących.

Towarzystwo im. św. Brata Alberta wspomaga rodziny paczkami żywnościowymi całorocznie, coraz aktywniej działa Zespół Parafialny „Caritas” przy parafii pw. Świętego Ducha wspierający rodziny w różnych formach, w tym żywności. Na szczególną uwagę zasługuje promowanie wolontariatu oraz organizacja imprez dla rodzin.

III. Zasoby instytucjonalne

3.1. Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia

Wydział realizuje szereg zadań na rzecz dziecka i rodziny, wynikających z ustaw:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220, ze zm.),
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670, ze zm.),
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092, ze zm.),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2019 r. poz. 473).

Wydział także sprawuje nadzór nad działalnością Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, Domu Dziennego Pobytu w Inowrocławiu, Środowiskowego Domu Samopomocy w Inowrocławiu, Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu, a także żłobkami miejskimi. Wydział współpracuje z Pełnomocnikiem ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą, prowadzi działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej, organizuje festyny. W roku 2018 umożliwił mieszkańcom naszego miasta dokonanie bezpłatnych badań w zakresie wykrywania zakażeń wirusowym zapaleniem wątroby typu C i B. Tradycyjnie corocznie organizuje zabawę Mikołajkową dla dzieci niepełnosprawnych, festyn pierwszoklasisty „Zdrowy uczeń”. Inicjuje i organizuje spotkania edukacyjne m.in. z psychologiem dotyczące różnych problemów rodzinnych.

3.2. Wydział Gospodarki Lokalowej Urzędu Miasta Inowrocławia

Do zadań Wydziału należy m.in.:

1) wykonywanie zadań wynikających z przepisów dotyczących gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, w tym:

- opracowywanie założeń do wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz wnioskowanie o zmiany wynikające z uwarunkowań realizacji tego programu,
- podejmowanie działań zmierzających do tworzenia mieszkaniowego zasobu gminy,
- gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy, w tym:
  - a) koordynacja działań w zakresie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy,
  - b) współpraca z Wydziałem Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy w zakresie planowania remontów kapitałnych i bieżących, a także adaptacji pomieszczeń na cele mieszkaniowe,
  - c) prowadzenie spraw związanych z zawieraniem umów najmu lokalu mieszkalnego, użytkowego, garażu i terenu, zamianą lokali, eksmisjami, wykwaterowaniem z budynków zagrożonych katastrofą budowlaną na podstawie decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego,

2) opiniowanie wniosków o umarzenie, ratalną spłatę i odraczanie terminu płatności zaległych należności z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych i użytkowych,

3) prowadzenie spraw dotyczących odpracowania zadłużenia z tytułu używania lokali mieszkalnych należących do zasobu mieszkaniowego Miasta przez osoby będące w trudnej sytuacji materialnej.

3.3. Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Inowrocławia

Do zakresu działania tego Wydziału należy m.in.:

- budowa i promowanie wizerunku Inowrocławia, jako miasta przyjaznego mieszkańcom i efektywnie zarządzanego,

- realizacja polityki informacyjnej Urzędu poprzez:

a) informowanie mieszkańców o działaniach i zamierzeniach władz Miasta, organizowanie konferencji prasowych oraz współpracę z mediami,

b) analizowanie artykułów prasowych, audycji radiowych, telewizyjnych i publikacji internetowych oraz przygotowywanie odpowiednich wyjaśnień, sprostowań i odpowiedzi na polemiki,

- tworzenie i bieżąca aktualizacja strony internetowej www.inowroclaw.pl oraz innych serwisów elektronicznych i internetowych,

- wydawanie informatora urzędowego „Nasze Miasto Inowrocław”,

- prowadzenie konsultacji społecznych projektów inicjowanych przez Miasto, we współpracy z komórkami organizacyjnymi,

- analizowanie wyników badań, sondaży i konsultacji prowadzonych na terenie miasta Inowrocławia oraz budowanie na tej podstawie skutecznej strategii komunikacji z mieszkańcami,

- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu i miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie planów, strategii i działań oraz przekazywanie w tym zakresie informacji do środków masowego przekazu,

- realizacja zadań wynikających z obowiązku prowadzenia samorządowych instytucji kultury, ochrony dziedzictwa kulturowego i promocji amatorskiego ruchu artystycznego.

3.4. Wydział Oświaty i Sportu Urzędu Miasta Inowrocławia

Zadania tego Wydziału obejmują m.in.:

a) pomoc materialną dla dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach w oparciu o:

- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r., poz. 1457 ze zm.),

- uchwałę XLIV/541/2006 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Inowrocław (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 105, poz. 1617, ze zm.).

b) nadzór nad placówkami oświatowymi: szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi oraz przedszkolami.

Wydziałowi podlegają placówki oświatowe, dla których Miasto Inowrocław jest organem prowadzącym: 4 przedszkola wraz z filiami, do których uczęszcza 1247 dzieci, 12 szkół podstawowych, w tym 1 Szkołę Podstawową Integracyjną, do których uczęszcza 5 457 uczniów oraz 146 dzieci realizujących w szkołach podstawowych roczne przygotowanie przedszkolne (wg stanu na dzień 11.01.2019 r.).

3.5. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu

Ośrodek Sportu i Rekreacji organizuje imprezy, które cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców Inowrocławia, stanowiące zachętę do aktywnego spędzania czasu. OSiR jest organizatorem rocznie blisko 309 imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym na terenie zarządzanych przez OSiR obiektach, a także przy współpracy innych organizacji.

Organizowane imprezy w dużej mierze przeznaczone były dla dzieci i młodzieży, zarówno jako uczestników, jak i kibiców, z bezpłatnym biletem wstępu. Mieszkańcy Inowrocławia mogli uczestniczyć między innymi w organizowanych biegach, turniejach, zawodach rowerowych. Ponadto OSiR przy współpracy z Wydziałem Oświaty i Sportu Urzędu Miasta Inowrocławia zorganizował VI Targi Edukacyjne, z Wydziałem Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia imprezę pod nazwą „Zdrowy Uczeń” oraz Gwiazdkę dla dzieci Niepełnosprawnych, organizował Aktywne Ferie z OSiR oraz Aktywne Wakacje z OSiR, które promowały sport oraz zachęcały do aktywności fizycznej najmłodszych mieszkańców naszego miasta m.in. naukę pływania, naukę jazdy na łyżwach, turnieje piłki nożnej, nauki karate, zawody w Parku Linowym.

Ośrodek Sportu i Rekreacji od lat wprowadza wiele promocji na wstępy do swoich obiektów oraz oferowane przez siebie usługi. Obiekty Ośrodka Sportu i Rekreacji przez cały rok szkolny są wykorzystywane na zajęcia wychowania fizycznego, treningi i zawody uczniowskich klubów sportowych, hala jest również miejscem imprez współorganizowanych ze szkołami i przedszkolami. Ponadto co roku OSiR organizuje Wigilijne Spotkanie Mieszkańców Inowrocławia wraz z inauguracją Bożonarodzeniowej Szopki Kujawskiej.

Wzorem lat ubiegłych w latach 2019 – 2021 Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu planuje kontynuować organizację imprez, które cieszą się coraz większą popularnością wśród mieszkańców Inowrocławia.

3.6. Kujawskie Centrum Kultury w Inowrocławiu

Centrum Kultury prowadzi działania na rzecz dziecka i rodziny, których celem jest zapewnienie rozrywki dla rodzin, przy jednoczesnym podkreśleniu walorów edukacyjnych przedsięwzięć.

W roku 2018 zorganizowało m. in. :

- „Majówkę na piątkę”- 5 dni wypełnionych różnego rodzaju atrakcjami,
- „ Kulinaryny Master Team” - konkurs kulinarny dla dzieci,
- Letnie kino pod chmurką,
- Uliczny Festiwal Żywych Rzeźb FAN 2018,
- Dni Inowrocławia – kilkudniowe obchody Dnia Inowrocławia,
- Festiwal Młodych,
- Humor,
- Zabawa górnicza dla bajtli,

- Konkursy wokalne, rycerskie, plastyczne.

W latach 2019 - 2021 Kujawskie Centrum Kultury w Inowrocławiu zamierza kontynuować powyższe działania tj. festyny, koncerty, festiwale, warsztaty i konkursy, wzbogacając je o kolejne aktywizacje rodziny.

3.7. Biblioteka Miejska w Inowrocławiu

Podje muje cykliczne działania na rzecz dziecka i rodziny m. in.:

- „Dzieciaki Bystrzaki” - zajęcia rozrywkowo-edukacyjne dla dzieci w wieku od 6 do 10 lat, w programie: rebusy, quizy, zagadki oraz zabawy z wykorzystaniem literatury dziecięcej,

- „Ferie zimowe, wakacje letnie” - zajęcia dla dzieci spędzających czas wolny od nauki szkolnej w domach,

- „Klub Malucha” - spotkania rodziców z małymi dziećmi do 3 lat, w programie: zabawy muzyczne – ruchowe, zajęcia manualne, spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin,

- „Stacja Fantastyka” – klub miłośników literatury i filmu fantastycznego,

- „|Odkrywca|” - zajęcia edukacyjne, podczas których uczestnicy interaktywnie, za pomocą prostych doświadczeń, odkrywać będą prawa i zjawiska otaczającego świata oraz w przystępny sposób otrzymają odpowiedź na najbardziej nurtujące je pytania.

Spotkania adresowane są dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat.

3.8. Pełnomocnik do Spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą

W zakresie jego zadań pozostają m. in.:

- prowadzenie banku danych o organizacjach pozarządowych działających na terenie Miasta oraz współpracujących z Miastem,

- przyjmowanie i opiniowanie wniosków o udzielenie dotacji lub innych form pomocy w zakresie działalności statutowej organizacji pozarządowych,

- udzielanie pomocy w uzyskaniu lokalu na prowadzenie działalności statutowej,

- udzielanie pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł,

- promowanie działalności organizacji pozarządowych w środkach masowego przekazu,

- współpraca z organizacjami młodzieżowymi,

- podejmowanie działań mających na celu wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej wśród młodzieży,

- podejmowanie działań integracyjnych i informacyjnych wśród szefów poszczególnych organizacji.

3.9. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu

Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej należy m.in.:

- praca z rodzinami mającymi trudności z samodzielnym wypełnianiem przynależnych jej ról, szczególnie wobec osób zależnych, a więc dzieci i osób starszych, niepełnosprawnych,
- wspieranie osób i rodzin zgodnie z rozpoznanymi indywidualnymi potrzebami, w tym przez:
  - świadczenia materialne,
  - usługi opiekuńcze, gospodarcze, pielęgnacyjne, specjalistyczne dla dorosłych i dzieci w miejscu zamieszkania,
  - pracę socjalną,
  - podejmowanie działań tworzących warunki do rozwiązywania problemów społecznych, ograniczających patologię społeczną przez:
    - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
    - aktywizację społeczną osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem z różnych przyczyn,
    - szeroką współpracę ze wszystkimi podmiotami realizującymi zadania na rzecz rodziny, w tym: Wydziałami Urzędu Miasta Inowrocławia, jednostkami im podległymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komendą Powiatową Policji, sądami, placówkami leczenia rodzinnego, specjalistycznego oraz szpitalami, placówkami oświatowymi, klubami, organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, osobami fizycznymi i prawnymi oraz wieloma innymi,
  - zapewnieniem obsługi organizacyjno-technicznej Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

Rozpoznawaniem indywidualnych sytuacji osób i rodzin, ich funkcjonowaniem zajmuje się 28 pracowników socjalnych Terenowych Zespołów Pracy Socjalnej mających swe siedziby w 6 punktach miasta, wspieranych przez Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych, w skład którego wchodzi 4 pracowników socjalnych, wspomaganych przez konsultantów, pedagoga, psychologa i prawnika.

Ośrodek realizuje rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023, ustanowiony uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r., który zabezpiecza dożywianie dzieci w szkołach (obiady), zapewnia posiłek osobom go pozbawionym oraz zabezpiecza pomoc finansową dla osób nie posiadających wystarczających środków własnych na zakup żywności.

Niezależnie od tego, dzieci i młodzież ucząca się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych z rodzin o najtrudniejszej sytuacji materialnej, może spożywać śniadania, których koszt finansowany jest ze środków budżetu miasta. Dożywianie dzieci realizowane jest również przez świetlice socjoterapeutyczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu prowadzi działania na rzecz rodziny m.in. poprzez aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Inowrocławia w ramach Kubu Integracji Społecznej. Projekty realizowane z udziałem funduszy europejskich od 2017 r. rozszerzają zakres świadczeń usług opiekuńczych, a także organizują grupowe wsparcie w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i poprawy kondycji fizycznej dla uczestników projektu oraz ich otoczenia. Przewidywane rezultaty ww. działań to wzrost umiejętności wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

3.10. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Inowrocławiu

Sposób powołania Zespołu określa uchwała nr XLVII/684/2010 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 19 października 2010 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Powyższy Zespół działa kadencyjnie, spotyka się na posiedzeniach, które zwoływane są raz na trzy miesiące. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, także kuratorzy sądowi, jak również osoby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie prowadzi szereg działań na rzecz rodziny uwikłanej w przemoc. Członkowie grup roboczych informują o miejscach nieodpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, pedagogicznej na terenie Miasta Inowrocławia, wskazują możliwość wzięcia udziału w: warsztatach dla rodziców mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, aby zwiększyć ich kompetencje, w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz w grupach wsparcia z elementami psychoedukacji dla młodzieży z problemami psychospołecznymi. Członkowie grup roboczych tworzą indywidualny plan pomocy dla rodziny uwikłanej w przemoc, monitorują sytuację rodziny w jej miejscu zamieszkania. Podejmują działania sprzyjające zmianie sytuacji rodziny, wzmacniają jej zasoby, motywują rodzinę do realizacji podjętych przez nią działań.

3.11. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu

Celem działalności Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych wśród mieszkańców Inowrocławia.

Zadania Ośrodka Profilaktyki obejmują w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i inne uzależnienia, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. Przeprowadzano warsztaty profilaktyczne w szkołach podstawowych, oddziałach gimnazjalnych oraz szkołach ponadpodstawowych. Ich tematyka dotyczy budowania świadomości wśród dzieci i młodzieży oraz budowania własnego systemu wartości, radzenia sobie ze stresem i emocjami, podejmowania decyzji, rozwiązywania konfliktów w sposób asertywny,
- prowadzenie warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców, których celem była odbudowa i wzmocnienie więzi w rodzinach,
- prowadzenie działań adresowanych do grup zwiększonego ryzyka poprzez prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W strukturze Ośrodka Profilaktyki działają m.in. Oddział Terapii Uzależnień, Profilaktyki Problemowej i Szkoleń, Pracownia Lokalnych Badań Społecznych i Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne.

Oddział Terapii Uzależnień realizuje swe zadania poprzez pomoc osobom i współuzależnionym od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, prowadzenie szkoleń i warsztatów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w następujących formach:

- 1) konsultacje i poradnictwo,
- 2) prowadzenie terapii, psychoterapii i porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 3) zapewnienie konsultacji specjalistycznych, pomocy prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- 4) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie,
- 5) udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych poprzez konsultacje specjalistów, zajęcia edukacyjne, w tym warsztaty i treningi,
- 6) pomoc i wsparcie psychologiczne, diagnoza psychologiczna (intelektualna, psychosomatyczna, neuropsychologiczna, osobowościowa),
- 7) pomoc psychiatryczna – farmakoterapia,
- 8) terapia rodzinna, terapia par,
- 9) wspieranie osób uzależnionych po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej,
- 10) organizowanie, współorganizowanie kampanii profilaktycznych, warsztatów tematycznych w szkołach, warsztatów dla rodziców, szkoleń dla grup zawodowych, wykładów, konferencji, seminariów podnoszących poziom wiedzy i umiejętności z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień prowadzi ponadto cztery świetlice socjoterapeutyczne w różnych dzielnicach miasta tj.:

- „Motylek” - przy ul. Słonecznej 20,
- „Świetlik” - przy ul. Kasztelańskiej 22,
- „Kasztanek” - przy ul. Wierzbińskiego 11,
- „Tygrysek” - przy ul. Armii Krajowej 16.

Świetlice socjoterapeutyczne są to placówki dziennego wsparcia, których celem działalności jest pomoc w sprawowaniu podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, udzielania pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, w których rodzice wykorzystując własne środki i możliwości, nie byli w stanie zapewnić dzieciom właściwej opieki w czasie wolnym od zajęć szkolnych oraz wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Zapewniają m.in. opiekę wychowawczą, pomoc w nauce, umożliwiają rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stwarzają warunki do stymulowania rozwoju dziecka oraz eliminowania zaburzeń zachowań.

3.12. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu

Do zadań Komisji należy w szczególności: inicjowanie, opiniowanie i udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. Zajmuje się ona m.in. prowadzeniem indywidualnych rozmów z osobami podejrzanymi o uzależnienie od alkoholu, które mają zmotywować do podjęcia leczenia odwykowego, a w konsekwencji poprawy funkcjonowania tych osób oraz ich rodzin.

3.13. Kujawski Ośrodek Rehabilitacji i Terapii w Inowrocławiu

Ośrodek oferuje poradnictwo psychologiczne, pomoc psychiatryczną i terapeutyczną dla osób uzależnionych (od alkoholu, narkotyków, leków, hazardu, Internetu, gier komputerowych, seksu, jedzenia, pracy), wsparcie psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych (rodzice, partnerzy, dorosłe dzieci alkoholików), psychoterapię indywidualną i grupową. W Ośrodku funkcjonuje oddział dzienny leczenia uzależnień.

3.14. Odwykowo – Psychiatryczny Ośrodek Lecznicy Grabicz i Karnowski – psychiatrzy Spółka Partnerska

Udziela osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz osobom z problemami psychicznymi pomocy w formie porad psychiatrów, psychologów i terapeutów leczenia uzależnień.

3.15. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach

Ośrodek prowadzony jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Jest to miejsce schronienia dla osób dorosłych i dzieci dotkniętych przemocą, gdzie osoby chętne mogą skorzystać z porad prawnych, terapii psychologicznej i psychiatrycznej, a także z pomocy medycznej i socjalnej.

3.16. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu

Prowadzi różne formy pomocy dla rodzin przeżywających kryzys lub osób będących ofiarami przemocy w rodzinie. Działania te mają charakter pomocy psychologicznej, prawnej. Organizuje grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, osób w kryzysie, warsztaty dla młodzieży przejawiającej zachowania agresywne oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Ponadto Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzi grupy dla rodziców i dzieci wczesnoszkolnych w celu kształtowania prawidłowych postaw i relacji w rodzinie.

3.17. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Inowrocławiu

Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta udziela pomocy w formie schronienia, posiłku, umożliwia skorzystanie z łaźni, zapewnia środki czystości (w podstawowym zakresie), odzież (w miarę możliwości). Świadczy pomoc dla mężczyzn będących sprawcami przemocy, wobec których został ustalony zakaz zbliżania się do ofiar. Ponadto prowadzi „Bank żywności”, który realizuje zadania poprzez: prowadzenie stałej zbiórki i rozdawnictwa żywności, udział w akcjach o charakterze wspierającym, a ponadto pozyskuje środki finansowe, na wspieranie osób potrzebujących pomocy.

3.18. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu

Przedmiotem działalności statutowej jest ochrona praw dziecka i rodziny. Działania jakie podejmuje Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka na rzecz dziecka i rodziny to:

- organizowanie pólkolonii zimowych i letnich dla dzieci,
- prowadzenie grupy psychoedukacyjnej dla dzieci i młodzieży doświadczających różnego rodzaju przestępstw,
- organizowanie spotkań rodzin w sytuacji okołorozwodowej, podczas których rodzic niemieszkający z dzieckiem, ma możliwość spotkać się z nim w neutralnym miejscu i korzystać z porad psychologa i pedagoga,
- prowadzenie Ośrodka Mediacji Rodzinnych.

TKOPD prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną „Niezapominajka”, która została utworzona dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych alkoholizmem, niewydolnych wychowawczo i materialnie, rodzin niepełnych oraz dla dzieci z zaburzeniami zachowania, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Świetlica socjoterapeutyczna zapewnia:

- opiekę po zajęciach szkolnych,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- pomoc w odrabianiu lekcji,
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- pomoc socjalną, prawną i psychologiczną dzieciom i ich rodzinom,
- udział w zajęciach m.in. plastycznych, sportowych i rekreacyjnych,
- warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień wychowanków,
- rozmowy indywidualne z podopiecznymi.

TKOPD prowadzi schronisko dla kobiet bezdomnych oraz oferuje im kompleksową pomoc. Przebywające w nim osoby mogą liczyć na wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i prawne.

TKOPD prowadzi również dwa mieszkania treningowe, w których zamieszkały przebywające wcześniej w schronisku osoby bezdomne tj. samotne kobiety i matki z dziećmi. Mieszkania treningowe mają pozwolić usamodzielnić się, nabrać nawyków, które są niezbędne do podjęcia samodzielnego życia społecznego.

3.19. Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu

Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu prowadzi szereg działań na rzecz dziecka i rodziny. Realizuje m.in. zadania z zakresu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przez zapobieganie i zwalczanie przestępczości, w tym dotyczącej przemocy w rodzinie.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu uczestniczą w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, podejmują działania o charakterze represyjnym. W celu pogłębienia swojej wiedzy na temat problemu przemocy w rodzinie uczestniczą w tematycznych szkoleniach.

W ramach profilaktyki inowrocławska policja podejmuje różnego rodzaju inicjatywy, m.in. organizując w latach ubiegłych warsztaty w ramach Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka, uczestniczą w „Tygodniu Mediacji” oraz w dyżurach zorganizowanych przy współdziałaniu MOPS i TKOPD w czasie trwania „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem”, podczas których można było uzyskać informacje.

3.20. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu

Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w wielu przypadkach prowadzi sprawy dotyczące ograniczenia bądź pozbawienia władzy rodzicielskiej, może także zdecydować o umieszczeniu małoletnich poza środowiskiem rodzinnym. Przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu funkcjonują dwa Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej:

- I Zespół wykonujący orzeczenia w sprawach karnych, w którym pracuje 15 kuratorów zawodowych,

- II Zespół wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich, w którym pracuje 7 kuratorów zawodowych. Wszyscy kuratorzy zawodowi współpracują z kuratorami społecznymi. W ramach działań na rzecz dziecka i rodziny II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej realizuje projekt Centrum Młodzieżowe „Trampolina”, który kierowany jest do młodzieży zagrożonej demoralizacją i niedostosowaniem społecznym, wobec której zastosowano środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu ściśle współpracuje z II Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, w celu wzmocnienia rodziny i odzyskania przez nią zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

3.21. Komenda Straży Miejskiej Inowrocławia

Bierze udział m.in. w zapobieganiu patologii społecznej wśród dzieci i młodzieży poprzez współdziałanie w tym zakresie ze szkołami, urzędami, instytucjami i organizacjami społecznymi. Uczestniczy w zabezpieczeniu transportu dziecka podczas procedury odebrania dziecka z rodziny przez pracowników socjalnych, w przypadku zagrożenia jego życia lub zdrowia, a także sygnalizuje o podejrzeniach stosowania przemocy w rodzinie.

3.22. Polski Czerwony Krzyż – Oddział Rejonowy w Inowrocławiu

Najstarsza organizacja humanitarna, która w Inowrocławiu zajmuje się m.in.:

- inicjowaniem działań na rzecz osób najbardziej potrzebujących, ubogich, chorych, niepełnosprawnych oraz mniejszości narodowych,
- promocją zdrowego, wolnego od uzależnień trybu życia i odżywiania w środowisku uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- szkoleniami z zakresu udzielania pierwszej pomocy - propagowaniem wiedzy z zakresu pierwszej pomocy wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych z miasta i powiatu inowrocławskiego,
- organizowaniem paczek żywnościowych w okresie świąt Wielkiej Nocy i Bożego Narodzenia,
- organizowaniem zbiórek artykułów szkolnych, przekazanych do świetlic szkolnych oraz świetlicy Oddziału Pediatrycznego Szpitala Wielospecjalistycznego w Inowrocławiu.

3.23. Polski Komitet Pomocy Społecznej – Zarząd Miejski w Inowrocławiu

Zarząd Miejski PKPS w Inowrocławiu zgodnie ze statutem niesie bezinteresowną pomoc osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn niezdolne są do rozwiązywania swych życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, rodzinom pozbawionym środków do życia i innym. Podejmuje też działania mające na celu kształtowanie postaw społecznych, sprzyjających bezpośrednio uczestnictwu w działaniach na rzecz osób potrzebujących pomocy, bądź wspieranie takich działań. Stowarzyszenie swe zadania realizuje przy pomocy środków finansowych pozyskiwanych od osób fizycznych i prawnych oraz organizacji krajowych i zagranicznych.

Ww. środki przeznaczone są m.in. na:

- prowadzenie magazynów z odzieżą, meblami, żywnością, w tym z programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej,
- organizację paczek dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno – bytowej,
- pracowników w ramach robót publicznych.

3.24. Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Flandria w Inowrocławiu

Stowarzyszenie w ramach działań na rzecz dziecka i rodziny od wielu lat organizuje klub „Flandryjka”, w którym wolontariusze pomagają dzieciom w odrabianiu pracy domowej, prowadzą zajęcia sportowe, plastyczne oraz rozwijające.

3.25. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu

Prowadzi szereg działań na rzecz dziecka i rodziny m.in.:

- zajmuje się diagnozowaniem dzieci i młodzieży przez psychologów i logopedów,

- kwalifikuje dzieci i młodzież do różnych form kształcenia i innych form pomocy,

- udziela dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie terapii indywidualnej i grupowej, warsztatów, porad, konsultacji i zajęć psychoedukacyjnych,

- podejmuje różnego rodzaju działania profilaktyczne dotyczące niedostosowania społecznego, zapobiegające agresji.

IV. Infrastruktura społeczna

Tabela nr 14. Infrastruktura społeczna zarządzana przez różne podmioty

Rok			
	2016	2017	2018
MIESZKANIA			
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	3 622	3 611	3 533
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	460	390	382
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	930	960	952
OBIEKTY KULTURALNO - OŚWIATOWE			
Kluby osiedlowe	4	4	4
Biblioteka główna i filie	10	10	10
Placówki kulturalne	3	3	3
Teatr	2	2	2
OBIEKTY SPORTOWO - REKREACYJNE			
Pływalnie	4	4	4
Stadiony	3	3	3
Place zabaw	4	4	4
Tereny rekreacyjne	4	4	4
Lodowiska	2	1	1
Korty tenisowe	3	3	3
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY			
ŻŁOBKI			
Liczba żłobków	4	2	2

(żłobki, oddziały żłobkowe w przedszkolach)			
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	217	180	180
PRZEDSZKOLA			
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	19	20	23
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	2 222	2 370	2 359
SZKOŁY			
Liczba szkół podstawowych	11	15	15
Liczba gimnazjów	6	1	0
Liczba liceów ogólnokształcących	4	20	20
Liczba szkół wyższych	1	1	1
ŚWIETLICE			
Liczba świetlic ogółem	12	17	17
w tym:			
Przyszkolne	12	12	12
Pozaszkolne	0	5	5
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH			
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn	1	1	1
Schronisko dla kobiet i kobiet z dziećmi	1	1	1

Źródło: Urząd Miasta Inowrocławia

Posiadanie dobrej infrastruktury społecznej z wyłączeniem zasobów mieszkalnictwa komunalnego szczególnie socjalnego, nie odpowiadającego zapotrzebowaniu społecznemu, tworzy możliwość podejmowania szerokiej gamy działań skierowanych do rodziny jako całości i jej poszczególnych członków.

V. Cele Programu, działania

5.1. Cel główny Programu

Celem głównym Programu jest wspieranie rodziny w działaniach sprzyjających realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz pomoc w ograniczeniu konsekwencji kryzysu w rodzinie.

5.1.1. Cele szczegółowe Programu

Cel główny Programu będzie realizowany przez cele szczegółowe zdefiniowane poniżej:

1. Wspieranie rodzin w nabywaniu i zwiększaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczej.
2. Niwelowanie przyczyn wywołujących sytuacje kryzysowe w rodzinie.
3. Zmniejszenie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej przez stworzenie warunków umożliwiających im powrót do rodzin biologicznych.
4. Zwiększenie zakresu działań profilaktycznych oraz prozdrowotnych programów dla dzieci, młodzieży i dorosłych osób w rodzinie.

5.2. Mocne strony i zagrożenia dla realizacji wskazanych celów

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - duża liczba podmiotów na terenie MiInowrocławia organizujących wsparcie dla rodzin, - działający w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych, - Terenowe Zespoły Pracy Socjalnej na terenie Miasta Inowrocławia, - zatrudnianie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej asystentów rodziny, - wysokie kwalifikacje zawodowe osób trudniących się pracą z rodziną, - podnoszenie posiadanych kwalifikacji zawodowych przez pracowników MOPS związanych z pracą na rzecz rodziny, - pomyślna współpraca oraz dobry przepływ informacji pomiędzy instytucjami oraz organizacjami społecznymi, - wsparcie i zaangażowane samorządu lokalnego w rozwiązywaniu problemów społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczone możliwości lokalowe mogą spowodować trudności w rozwoju form działań na rzecz rodziny i dziecka, - zbyt niskie wynagradzanie pracowników w stosunku do wnoszonego wkładu pracy, co może spowodować odpływ fachowców, - ograniczone możliwości pozyskania środków z EFS, dotacji z budżetu państwa mogą ograniczyć podejmowani działań na rzecz rodziny i dziecka w rodzinie na zasadach partnerstwa, - brak prawidłowych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, - niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych, - bierna postawa rdziców wobec problemów występujących w rodzinie, - długotrwała zależność osób od systemu pomocy społecznej.

5.3. Adresaci Programu

Program skierowany jest do rodzin zamieszkujących na terenie Inowrocławia, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, bez względu na rodzaj dysfunkcji występujących w rodzinie.

5.4. Sposoby monitorowania i ewaluacji Programu

Monitoring i ewaluacja zapisów celu głównego oraz celów szczegółowych polegających na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące cele i współdziałające w jego realizacji.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Umożliwią one ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia tzn. czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami.

W terminie do 31 marca każdego roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji programu.

5.5. Harmonogram działań Programu. Rodzaje działań, wskaźniki, podmioty odpowiedzialne za realizację oraz terminy realizacji.

Cel szczegółowy 1. Wspieranie rodzin w nabywaniu i zwiększaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczej			
Działania	Wskaźniki	Realizatorzy/ partnerzy	Termin realizacji
1. Pomoc rodzinom mającym trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez asystentów rodziny	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba asystentów rodziny	MOPS	2019 - 2021
2. Zapewnienie dostępu do nieodpłatnych konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i prawnych	- liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji	MOPS, TKOPD, PCPR- OIK, PPP, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień	2019 - 2021
3. Działania na rzecz organizacji czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia, -liczba świetlic socjoterapeutycznych, -liczba imprez proponowanych	TKOPD, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Kujawskie Centrum Kultury,	2019 - 2021

	rodzinom i ich członkom	placówki oświatowe, OSiR, Biblioteka Miejska	
4. Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z autyzmem i innymi problemami zdrowia psychicznego	- liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznych usług opiekuńczych	MOPS	2019 - 2021
5. Promowanie działań na rzecz rodzin, realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny	- liczba wniosków złożonych o wydanie Karty Dużej Rodziny, - liczba wydanych Kart Dużej Rodziny, - liczba osób w rodzinie ubiegających się o wydanie Karty Dużej Rodziny	MOPS	2019 - 2021
Cel szczegółowy 2. Niwelowanie przyczyn wywołujących sytuacje kryzysowe w rodzinie			
1. Udzielenie rodzinom z dziećmi, będących w trudnej sytuacji życiowej, pomocy w formie świadczeń pieniężnych i rzeczowej	- liczba rodzin objętych wsparciem materialnym, - liczba rodzin i dzieci objętych programami o zasięgu ogólnokrajowym	Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia, MOPS, PKPS, PCK, Towarzystwo im. św. Brata Alberta	2019- 2021
2. Pomoc materialna dla dzieci i młodzieży w formie stypendium o charakterze socjalnym i naukowym	- liczba dzieci i młodzieży otrzymujących stypendia socjalne, - liczba dzieci otrzymujących stypendia dla uzdolnionych	Placówki oświatowe na terenie Miasta Inowrocławia, Urząd Miasta Inowrocławia	2019 - 2021
3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wsparcia w formie gorącego posiłku	- liczba dzieci objętych dożywianiem, - liczba placówek wydających ciepłe posiłki dla dzieci	MOPS, placówki oświatowe na terenie Miasta Inowrocławia, świetlice socjoterapeutyczne	2019 - 2021
4. Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”	- liczba osób objętych wsparciem, - kwota udzielonych świadczeń	MOPS	2019 - 2021
5. Rozpowszechnianie informacji o ofertach pracy na lokalnym rynku oraz o szkoleniach, stażach	- liczba osób bezrobotnych w mieście Inowrocławiu, z którymi formy aktywizacji	Powiatowy Urząd Pracy, MOPS	2019 - 2021

i poradnictwie zawodowym	zostały objęte kontraktem socjalnym		
6. Współpraca z instytucjami oraz organizacjami, kościołami działającymi na rzecz rodziny będącej w kryzysie	- liczba rodzin objętych wsparciem instytucji	Szkoły, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Straż Miejska, Sądy, Policja, fundacje i stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe	2019 - 2021
7. Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci	- liczba dzieci objętych wypoczynkiem letnim i zimowym	TKOPD, szkoły, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe	2019 - 2021
8. Organizowanie wyprawek szkolnych dla dzieci i młodzieży	- liczba dzieci objętych wsparciem	PCK, szkoły, PKPS	2019 - 2021
9. Pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem i współuzależnieniem oraz przemocą w rodzinie	- liczba osób objętych poszczególnymi formami wsparcia	Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, PCPR – OIK, TKOPD, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	2019 - 2021
Cel szczegółowy 3. Zmniejszenie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz stworzenie warunków umożliwiających im powrót do rodzin biologicznych			
1. Współpraca z koordynatorami pieczy zastępczej w zakresie kontaktów z rodziną biologiczną	- liczba dzieci powracających do rodziny, - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	MOPS, PCPR	2019-2021
2. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej	- liczba dzieci umieszczonych	MOPS, PCPR	2019 - 2021

lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	w pieczy zastępczej		
3. Współpraca asystentów rodziny i pracowników socjalnych z podmiotami działającymi w zakresie wspierania rodzin biologicznych w staraniach o powrót dziecka do domu rodzinnego	- liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej, - udział asystenta rodziny w pracy z rodziną	PCPR, MOPS, OWDiR,	2019 - 2021
4. Praca z rodziną biologiczną w celu powrotu dziecka do domu rodzinnego	- liczba dzieci powracających do domu rodzinnego	MOPS, PCPR, OWDiR	2019 - 2021
Cel szczegółowy 4. Zwiększenie zakresu i jakości działań profilaktycznych oraz prozdrowotnych programów dla dzieci, młodzieży i dorosłych osób w rodzinie			
1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej	- liczba programów i przedsięwzięć z zakresu promocji i profilaktyki zdrowia	Referat Promocji Zdrowia Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Policja, placówki oświatowe, OSiR,	2019 - 2021
2. Wspieranie rodzin wychowujących dzieci dotknięte niepełnosprawnością	- liczba rodzin objętych wsparciem	MOPS, PCPR, fundacje i stowarzyszenia, placówki oświatowe, UM	2019 - 2021
3. Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz nimi zagrożonych	- liczba rodzin objętych monitoringiem	MOPS, Policja, Sąd Rejonowy, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, PCPR - OIK	2019 - 2021

4. Wsparanie kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych	- liczba rodzin, którym udzielono jednorazowe świadczenie w ramach zadań z zakresu ustawy „Za życiem”	Urząd Miasta Inowrocławia	2019 - 2021
--	---	---------------------------	-------------

VI. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 będą środki finansowe z budżetu Miasta Inowrocławia, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu oraz środki pozyskiwane z innych źródeł.

Uzasadnienie do uchwały Nr XIII/138/2019

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 10 września 2019 r.

Stosownie do przepisu art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań włączonych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w trzyletniej perspektywie. Celem programu jest tworzenie i doskonalenie systemu wspierania rodzin mających trudności w samodzielnym wypełnianiu funkcji wobec dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z opieką, wychowaniem i ich ochroną przed następstwami kryzysu.

Zgodnie z art. 179 ww. ustawy w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa wyżej, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Mając powyższe na uwadze, wywołanie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 w głosowaniu jawnym. Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 20 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 19 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 1.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski